

ULB Halle
001 351 524

3/1

D: Fai 26084

ع. حقیردوف.

Fol. 26089

رائیڈان تقان

30 فک

آذرفشر

باکو - 1927

Fai 26084

Bibliothek
Deutschen
Morgenländischen
Gesellschaft.

ع . حقویردوف

1930
12/8

داغیلان تفاق

فاجعه

دورت مجلسده بش پرده ده.

آذر نشر

با کو - 1926

[⁴Magnerdorf, Abd-er-Rahim]

Bibliothek der
Deutschen
Morgenländischen
Gesellschaft.

اشتراك ايدنلر :

- نجف بك - ملكدار
صونا خانم - اونيك عورتى
سليمان بك - اونيك اوغلى
سلیم بك
اصلان بك } نجف بگك دوستلرى
همزه بك
پرى خانم - صونا خانيميك باجيليغى
نازلى خانم - صونا خانيميك قونشوسى
ميرزا ابايرام - شاعر و مؤمن شخص
مشهدى جعفر - سوداگر
جواد - نجف بگك نوكرى
امام ويردى - دلاك
كريم - اونيك اوغلى
برنجى جوان } سلیمان بگك يولداشلارى
ايكينيچى جوان
برنجى اوچى
ايكينيچى اوچى
اسماعيل } شهر اهل لر يندن
عبدل
گزن اوشاقلار

بىنجى مەجلىس

ئىجىف بىگىڭ ايويندە گوزل فرىلر بىلە دوشنىمىش بىر اوطاق . فرىشدىن
علاوہ صندل و كورسىلر ھىم قوئولوب

ئىجىف بىگى - (تك) اتالار مىلىدەر: دىئا بىش گوندر بىشىدە قارا.
بىدبىخت بىن او كسەدېرم كە بو بىش قارا گونى، لذت دىماغىلە
كىچىرىب باش گورا آپارمىيا. بىرىسى گورورسك صىبىدىن
آقشامەدىك قارىشقا كىمى چالىشور، اوروشور، پول قازانور،
اما ائوى بىخىلمىش اوز قازاندىغىنى بىوب، اوز زىھىتىنىڭ
مىوہسىندەن كامىاب اولمىور. بولى بىغور صندوقلارا، اوستىندە
مىشاول بىشىگى كىمى ياتور. بىدىگى دە نەدر؟ انجر، سوغان
و بىر: يوردى اىتمىش اىك كىمى اوت اوتلىيور. اىندى
اوندان بىر خىر آلان گرگ كە، آى ائوبىڭ بىخىلسون، بو
پوللارى كىمدىن اوترى بىغوبسىڭ؟ اكر اوزىڭ اىچون
بىغوبسىڭ، بوغازىڭ تىكلسون نىہ بىمىيورسك؟ اكر اوغول
اوشاق اىچون بىغوبسىڭ بىر احمق بىت اىشدر كە گوروبسىڭ،
چونكە آتامالى اوغول اوشاق اىچون بالمرە لازم دىكل.
اوغولنىڭ ياخشىسى اوزىدە قازانار، آتايلا مىحتاج اولماز.

اوغوليك پيسينه همچين آتا مالى لازم دگل، چونكه آتاسى
باشينى يره قویان تك، هاموسينى آپاروب بر آز مدتده
خرج ايليوب داغيداجاق.

منم بارمده پوليك وار، خرج ايله، باغيشلا، يى، ايچ،
وير كيفه، لذته، عيش عشرته، بش گون قارا دنيايك لذتينى
آپار، ئواندده دنياده بر تمناك قالماسون، و بش آدمده
سنگا رحمت اوخوسون.

ای آنکه درین جهان زخود بیخبری

هر شام سحر در طلب سیم و روزی

سرمایه تو درین جهان يك كفتست

اورا كه گمان نیست، بری یا نه بری

دوغری دیوب شاعر، چوخ گوزل دیوب، خدادن

ایستردیم بو ساعت بو سوزلری دین شاعر منم یانیمده اولایدی

اونيك بویتینی قوجاقلیبوب، دوداقلاریندان ئوپیدیم.

جواد (داخل اولور) - آقا بگلر تشریف گتوروبلر

نجف بك - بویورسونلار، بویورسونلار (داخل اولورلار: سلیم بك،

اصلان بك و همزه بك) باهو! یا الله! خوش گلدیگنز،

بیش گلدیگنز، پس نیه الی بوش گلدیگنز؟

سلیم بك - (اگشور، هامو اگشور) - سن ئولهسك چوخ الی دولی

و باشى اتلى گلمشم: بو ساعت ايكى يوز ايگر مى بش مناط
جيمده بول، كيفمده كيجهلر ايلديزا هورور. اودوزماقداده
ميلم يوقدر.

گلمشم گوروم سنيده. بر خروسه يو كليه يارمى. بودر بر
نيچه گوندر اليم چوخ ياخشى گتورير؛ بو ساعت ايلاجيله
قمار اوينامغه حاضرم. هله، نجف، بن نرلوم دى گوريم؛
بگا بر اوچ يوز مناط اودوزماقيله آراك نيجهدر؟

نجف بك - ياواش اود، بوغازيگدا قالار. گنه كيميگ قولاقيني
كسوبسك؟

همزه بك - من ابوي يخلاميشيگ، من اوغلي نولميشيگ، من
يوردى ايتمشيگ، من كولاسكي گوگه ساورولميشيگ. بيله
حراميك اواسون، بورنيگدان گاسون، يورغان آلتيندا ييهسك.

سلم بك - نيه ييورم يورغان آلتينده، والله اويناقليله
ييهجگم. سنك مالك آنا سوتيندن حلالدر. مال ييميه نيك
ماليني ييرلر. اوشاق آشيقي ييغان كمي ييغنججه وير نر ييك
اللهه خوش، گيتسون بنده يهده.

اصلان بك (همزه بگه) - آكشى من سگا نيچه دفعه ديميشم گنه
دييورم؛ كل سگا سقاليك آغ وقتنده بو قمارى قوياسك يره

همزه بك - خوب سقاليك آقلىقينيگ قماره نه دخلى وار؟

اصلان بك - او دخلى وار كه قوجاوب ئولورسك؛ بو گون-صباح
الله قويسه كلاهنى آغاردا جاقسك، گلوب حلوا گى ييه جگيك.
آياقيك بى بو دنياده بى قبرده در؛ گيت نماز قىل، عبادت
ايلاه، اوروج دوت، پوليك چوقدر مكه يه گيت.

سليم بك (همزه بگه) - آكشى سن الله گور بر تيزلگيله ئوله
بيلرسگمى؛ كو گوم بر ياخشى لذتو قوجا حلواسى ايستيور

همزه بك - قادم، چوق كوتوكار اوستينده چيرپيلار دوغريوبلار.

الله قويسا گه هامو گزى من يره قويليا جاقام. برده، جانم،

من قوجا دگلم كه آدىمى قوجا قويوب منى يا خاليوب سگز،

دنياده قوجا يا جوان نه گزير؛ منم بارمده دنياده نه قوجا وار

نه جوان؛ بر ناخوش وار، بر سلامت. سقاليك چوقدا

اولسون آغ، جانيك كه اولدى سلامت، اولديك جوان.

ياسقاليك اولدى قاپ قارا شوه كيمى، ايلاه كه كيجه ار صبحه ديك

او هو!.. او هو!.. او هو! او هو! (اوسكورور) آتيجى كيمى

پامبوق آتديك، اولديك قوجا.

نجف بك - بو ئوزيگه تسكينك وير، ميتيگى گوريم، اون سگز

ياشيك وار.

سليم بك - هاه همزه نيك ئوايمى دورسون قراقدا، نجف، من

ئوليم تيرمه ساغالوبسه بر آوا گيدك، چوقدان كينممشيك

كو گلام قرقاول اتى ايستتيور. (همزه بگه) همزه هيچ نجفيك
تيرمه سيني گوروبسك. غرييه تولادر، سكا تولا ديورم،
تاھى بيل نهدر؛ بر آت عوضى

همزه بك - تولا ئوزيگسك، آغزيك سوزيني بيل.

نجف بك - سايم، منم بالمره آودان هوسيم كسيلوب هيچ كيتمگه
ميايم يوقدر؛ قديم ايام يانه دوشنده آز قالورسك قوشيده
اوروب ئولدورسك، تولالاراده ايگنه ويروب قيراسك.

سليم بك - هيچ كيچن گونلردن دانيشما. كيچن گونه. گون چاتماز
جالاسك گونى گونه. قديم وقت مورو وعده گورورديك
اطراف بگلىرى جمع اولوب آو بناسى قويورديلار؛ قوش
آوى يا قابان آوى. آقشامدان يوز باشيني چاغوروب تاپشوربرديم
صبح آوا گيده جكم گرك هر بر مايه احتياج حاضر اولسون
يوز باشيده كه مسئله سينه عارفيدى: او ساعت آكليوردى نه
ديك ايستتيورم.

صبح دوروب گورورديم محاليك قوچاق آتلولاريندان نيچه
نفر هر يارق اسبابلريله حاضر منتظر درار: قويونلار آقشامدان
كسيلوب، سويوتما اولوب، جاه جلالياه، بروها برو ايله
دوشورديك يولا، گويا بر قوشون گيدير: گيدوب اوچ
گونلريله ميشهلرده، داغلارده، آوايدرديك، آما ايندى..

بر شلاق يايىنى مينيرسك، بر قوشى شوكلديرسك بارماتىيىك
باشينه، اونىگده بر گوزى كور، بر گوزيده معيوب؛ ايكى
آقساق تولانيدا سالىرساڭ داليگا، جانم كهر، گوزيم كهر،
دوشورسك بيابانىك دوزيك جانينه؛ نهدى نهدى؛ بك آوا
چيقوب. اتفاقا قارغاداز، قوز قوزان برسى قالخازرا قوشى
بوراقورساڭ دالنجه، گورورسك ايوى ييخلميشيك مالى گيتدى
كندده طويوق اوستنه قوندى؛ طويوق ييه سيده بر اودون
يامادى بويريندن، جاني اوراده آغزىندان چيخدى. آج
سوسوز، ايت گوتده قايديرساڭ ايوه. هانى كيچن گونلر،
هانى مورولق زمانى؟! آخ بر آدم اولايدى كيچن گونلرى
گيرى قايتارايدى، جميع همزه دن اوددوغيم بوللارى
اوڭا ويررديم.

همزه بك - برده گوزيگدن گلسون او بوللار. آى الله سكا
ئولوم و برسىن، آييله پادشاه قوللوقچيسى، پادشاهدان آلوب
ييديگك مواجب گوزينيك ايكى ديشيكلريندن گلسون.
هميشه دونلوق آلوب عيش عشرتده دولانوبسك ايسه ياخشى
قوللوق ايدوبسك، مرحبا!

سليم بك - همزه بك، بو يور سويله گورك سن نه قايروبسك.
ميرزا بايرام - (داخل اولور) - سلام عليكم!

نجف بك - عليك السلام، ميرزا، بويور اكلش (ميرزا اكلشور)
احوال شريف؟

ميرزا - لله الحمد سلامت، و آفانك وجودينه پيوسته دعا گو واروق
سليم بك (همزه بکه) - بلی بويور گورك، آقا همزه بك صاحب قران!
سويله رشادتيگدن، وورد و قیگدن، یخد و قیگدن، هنریگدن،
پهلوان قیگدن، دانیش گورك سن هارادا دام یاروب دانا
چيخاردوبسك، بوز یاروب بز و چيخاردوبسك؟

همزه بك - من آز قوللوق ایتشم، من سنك كیمی ییوب یاتما مشام،
من پادشاه اوغورینده اوزیمی گولله قاباقینه ویروب دعوا
ایتشم، گوسترمشم، چین و نشانلار آلمشام؛ گولله دولو
کیمی باشیمدان یاغوب، من قیلج اورمشام، ضرب دست
گوسترمشم.

سليم بك - سنك ضرب دستیگه قربان اولوم، پیلورم سنك هنریگی؛
دعواده قولیگی هایله قاتلیوبسك (قولونی قسور چيکننه) که،
پس قولوم چولاق اولوب توفنك دوتا بیامیورم؛ حکیم
ایستوب قولوگی کسسون، الگدن دوتاندا قولوگی
اوزادوبسك حکیمك قاباقینه، بونی جمع وارشاوا دعواسینه
گیدنلر پیلورلر، منده پیلورم، منم نه نه مده پیلور و جمیع
شهریک اوشاقلاریدا پیلورلر (بگلر گولوشورلر)

همزه بك - خوب، سيز نه ديشى پيشيك كيمى حرياداشورسگنز؟
برى بر احمق سوز ديدى، گرك بونلاردا اوتوروب
اوگا احمق - احمق گولهار. سليم بك، سن بگا چوخ
ساتاشورسك، توقع ايديرم برده بنمله بويله ظرافت لرى
اياهميه سك. اول من سندن ياشدا بويوكم، ايكنجى سى من
هنر گوسته روب نشانلار آلمشام، سن اونى هيچ وقت دانا
ييامز سك.

نجف بك - حضرات، من ئولوم ظرافتى قويوك يره آخرده دعوا
سالوب بزیده پيشمان ايلرسگنز، چوق پيس شيدر ظرافت،
بيله درمى ميرزا؟

ميرزا - بلې، بلې دوز بويورورسگنز؛ الظرافته مقراض المحبته
(جواد چاي گتورير)

نجف بك - چايدان - زاددان گوتوروك ايچيك بر آز آجيقگنز
سويوسون (بگلر چاي گوتوروب قاباقلارينه قويورلار) جواد،
او اشقابدان چاخري چخارت بورايه گتور (جواد چاخري
كتوروب ويرير نجف بك توکور چايه) ميرزا، باخشلاگان
قرللوقيگدا بى ادبلك ايليورم، اما عادت ايلمشم هر چند پيس
عادت در، آخشام چاييني شرابسز ايچه ييلميورم.

ميرزا - بلې. العادة كالطبيعه الثانيه

نجف بك - ميرزا شعريك گلدی چاتدی، چوق ياخشى شعر در،
آرتوق خوشيمه گلدی، چوق ساغ اولاسك.

ميرزا - آقانك شان شوكتی، جلال دولتی، سخاوتی او قدر در كه
يازماق ايله قورتارماز. او شعر بونلارلك مقابلنده بر نالابق شيدر.

نجف بك - خير، ميرزا، چوخ گوزهل شعر در؛ عوضنده گرك
سكا ياخشى خلعت ويرم. وساعت برملفوفه يازارام آپاروب
ويررسك داروغه يه، سكا بر چوال بوغدا و بر چوال
دوگی اولچوب ويرر. گوتوروب گلرسك.

ميرزا - اله اوغليگزي ساخلاسون. خداوند عالم اوز وحدائتی
حرمينه سيزلك كيبي بگلريك سايه مرحمتيني بر كمترين
بنده لريك اوستندن كسمه سين انشاء الله! اما آقادران توقعيم
بودر، اگر التفاتيكز اولسه بنده يه بر يانی عطا ايليه سگز
آياقلاريمي يردن گوتورسين، هميشه سيزه دعاگو اووم.

نجف بك - خوب، اودا باش اوسته (چاغرير) سليمان!

جواد، سليمانی بورايه چاغر (جواد چيخور) بو ساعت
سليمان بك گلر، ديرم كاغذ يازار. گيدرسك كنده تاخلدده
گتوررسك، ياپيده ويررلر (سليمان بك داخل اولور قمنازيا
لباسنده، اوزون برچك، پاپاق اگری، دماغنده پاپروس) سليمان،
قاداك آلوم، بر كاغذ ياز داروغه آوانيسه، ميرزا بايرام

گلن کیمی اوڭکا بر چوال بوغدا، بر چوال دوگی و
کنده کی بوز یابی نیده ویرسین.

سلیمان بك - نیه آقا، بوغدا دوگی بس دگلمی؟ تاهی یابینی
نیه ویررسک.

نجف بك - احمق - احمق دانشما، نه دیورم اوڭکا قولاق آس
(سلیمان بك گیدیر)

اصلان بك - نجف، میرزا گتورن نه شعردر

نجف بك - هیچ، بر تعریف نامه در یازوب بگا گتوروب، اما
چوخ یاخشی یازوب، بر گون ویررم او قویارسک ایندی
عوضنده بزده گرک میرزانیک خجالتیندن چیخاق.

میرزا - خداوند عالم جلال جبروتی حرمتینه سیزه دولت ابراهیمی
کرامت ایله سین

سلیمان بك - نجف، الله، میرزا دیمیشکن، سگا دولت ابراهیمی
کرامت ایله سین، سنده بگا اودوز.

اصلان بك - نجف، آخر سنک بو اوغلو گدان هیچ منم گوزیم
سو ایچمیور؛ چوخ پیس دولانور، پیس آدملریله گزیر.

نجف بك - الله اوغول ساریدان منی بدبخت ایدوبدر؛ چوخ
یاخشی اوغلانیدی، یاخشیده اوقیوردی، همیشه ده معلم لر
راضی ایدیلر؛ اما الله سبیک ایوننی بیخسوز، تایی توشی اولدی

پیس، ایندیده اشقولادان ایستیورلر چیقارتسونلار. دییورلر
اوقومیور و سایی اوشانلاریدا خراب ایلیور. علاجم اوگا
قالوبدر که همیشه لك گوندریم کند، گیدوب اوراده
ایشله سین، بلکه آخری بر یانه چیخا، یوقسه شهرده قالسا
جاهل-جهول یولداشلاری بالمره اودینی اوجاقینی سوندورلر.
ایندیکه اوقومادی، بلکه یاخشی مالکهدار اولار.

اصلان بك - خیر، نجف، تقصیر سنك اوزیگده در. اوشاته اوز
وقتینده تعلیم ویرمیوب خراب ایلیوبسك ایندی اونی
کنده گوندرمیوب، مازاندرانه گوندرسك گینه اوندان
آدم اولماز. بوراده لوطی-بوطی ایله گزوب قمار اوینیور،
کنده گیدوب، اوغورلوق، قولدورلوق ایلیوب یول کسه جك.

نجف بك - عزیزیم، من نه پیس تعلیم ویرمشم، منده تقصیر نه در؟
اصلان بك - سنده تقصیر اودر که اوشاق وقتینده فقیری حق
یره، ناحق یزه اوقدر دو گدیک که آخرده سرتالدی،
ایندی یوزیگه عاق اولور، بر سوزیگه ایکی جواب
ویریر. مگر اوشاق دو گمگیله اوشاق آدم اولار.

نجف بك - پس نیجه ایلیوم، عزیزیم؟ اوشاقدیر. پیس ایش دوتاندا
گرك دو گه سك، یولا سهر، یوقسا بن اوتوروب قانماز
اوشاغه تهذیب الاخلاق که اوخومیاجام.

اصلا ن بك - تهذيب الاخلاق فلان لازم دگل. سن اوشاقيايه اويله
بر رفتار ايله كه اونك محبتى گون به گون سگا آرتسون.
سوگرا بر پيس ايش گورنده كه يوزينه بر آز اگري
باخديت او ساعت دوتديغى ايشيك قباحتىنى آكليوب، او
ايشى برده دوتماز.

سليم بك - آكشى من ايمانم دوگمكدن دگل، مال بيه سينه
اوقشامه سه حرامدر، اوت كو كينيك اوستينده بيتير، آتاسى
گيدن يوايله اوغليده گيددجك. آتا قمار باز اولدى، اوغولدا
قمار باز اولار، آتا شريدر اوغولدا شربى اولار. بر آتا كه
بيكار وقتينده اوغليده بر يرده قمار اوينيا، اونك اوغلى
قمار باز اولميوب مجتهد كه اولمياجاق.

نجف بك - سن زيه بيايه سفيه سوزلرى دانشورساك! من نه وقت
اونگله قمار اويناديم.

سليم بك - صنعتيك نه ايدى، ايويك يخالسون؟ همیشه قيش اوزونى
بيكار قالاندا اوغلك ايله لوبوقدان قمار اوينورديك. يالان
كه دگل. سن اودوزاندا پول ويريرديك او اودوزاندا
لوبوق اولورديك (بكلر گولوشورلر)

نجف بك - گر ك كه احمق دانشماغى اوزيگه پيشه ايلبيوبسك
سليمان بك - (داخل اولور)
ميرزا بويور كاعدى.

نجف بك - بگا وير گوريم نه طور يازوبساك.
سليم بك - نه طور يازمشام، ديدىگىگى يازميشام (كاغذى ميرزايه
اوزادور)

نجف بك - بوش دانشما كاغذى بورايه وير گوريم.
سليمان بك (غىضيله)
آل، بودا كاغذ.

نجف بك - آبالام دلى دگسك، باشكا آت تيميوپ، اوستيمه
نيه چيغرىرسك (اوقويور).

سليمان بك - نه قايروم، آى آقا، اينانميورساك، گويا من
اوزيمدند بورايه بر شى آرتيرميشام.

نجف بك - دى ياخشى رد اول چكىل باشمدان (سليمان بك
گيدير) بويور مبرزا، آپاروب كندده ويررسك داروغهيه
نيجه كه لازم در عمل ايلر.

ميرزا - (دوروب كاغذى آلور)

خداوند عالم اوز عزت و جلالى حرمتينه سيزى و سيزبك
اولادىگزى ير و گوگ باياتيندن حفظ ايله سين. مرخص
اولاق قوللوقىگزدان. خداوند عالم هميشه سيزبك كيسه گزى
دولى و اوزىگزى اميد يولى ايله سين انشاءالله (باش اگوب
چيخور)

نجف بك - خوش گلدبك ميرزا.

سەلىم بىك - آكشى سەلىمانىڭ سوزىنىڭ قوتى، بوغدانى، دوگونى
ويدىڭ يىرىندە؛ ملا آدمدر، آپارسون پىسىن، تاھى بو
آتى نى باغشلىيورديڭ؟

نەجف بىك - رحمتك اوغلى، سن منم خاصىتىمى بىلە بىلە نەايچون
بويلە سوالى ويدىرسىڭ. سن اوزىڭ بىلىرسىڭ كە من ھىچ
وعدە اولانمە يوق دىمرم، وارايقە نە دارلىق. و برده
بو كشى بر آدمدر كە بوگون بورادەدر، صباح بر آبرى
آدىڭ قابوسىندە گوررسىڭ. پىشەسى قابو- قابو گزوب
پول يىغماقەي؛ ھر برده دىيەجك كە نەجف بىك بىگا بر آت
پىشكش ايلدى. نەل آغزى چوال آغزى؛ بر آزدان
سوگرا ايشيدرسىڭ، عالم دانىشاچاقدركە نەجف بىك مىرزا
بايرامە آت باغشلىوب، يابىنىڭدا آدىنى قوياچاقلار عرب
آتى، بو منم دنيا خىرىم، اويلە كە ئولدىم بر سورە «الرحمن»
اوقويوب ختم ايلر بىگا، روحم اولار شاد، بودا منم آخرت
خىرىم، تاھى نە اىستىورسىڭ؟

سەلىم بىك - انشاءالله بر شىلاقدا حاتم طابى نىڭ قبرىنە اوراچانسىڭ.
خوب، سبب نەدر كە مىرزا يە گلندە حاتم اولورساڭ، بزە
گلندە جىبىڭ آغزىنى بزە چاتىسى ايلە باغلىورسىڭ. بر پىش
اون مناطدە بزە ويدىورسىڭ. بارى ھىچ اولماسە اودوز؛

ئولتۇدە بۇدە سىڭا رحمت اوقۇباق، مەنم دەم مېرزانىڭ
دعالارنىدان ياخشى - اللە چاتار، ايله بوندان دوت. مېرزانىڭ
بودر سقالي دوشوپ قوزشاقينه، اما ذرىتي يوقدر؛ گىچە
گوندوز اللە يالوارماقدان يورولوب نماز قىلماقدان مەر
آلندا ير ايليوب، تسبيح چويرمىكن بارماقلارنىڭ باشى
گوگروب؛ اما من شكر اولسون اللە نماز تانومارام،
اوروج دوتمارام، بر سوريدە اوشاقيم وار. اىستىورسك
سبىينى بىلەسك اودا باش اوستە، قولاق وير عرض ايلوم.
ميرزا دىيندە بىر پاك مقدس تارى بىندەسى آدمدر: اللە يانندا
چوخ عزيز؛ ايله اوتورور دعا ايلمگە، اللە دىيور كە قوى
بوزىڭ نە قدر عمرى وار بىڭا دعا ايله سوز، مەندە قولاق
آسوم. اودا ايندىيەدىك دعا ايليور، ذرىت اىستيور، اللەدە
ويرمبور، ديور بلكە اولاد ويردېم خاطر جمع اولدى،
تاھى بىڭا دعا ايلمدى. اما ايله كە من دوشندە بر دعا
ايلبيوب اللە-ان بر شى اىستيورم، گورورسك او ساعت
بويورور: «ويردېم، اى مەنم بىندم، اما ايتىل باشىمدان آچىل
بردە سنىڭ يوزىڭكى گورمىوم!» اىستىدىگىمى آلوب اوتورورام
يرىمدە. بويەلك ايله اللەدان بر سورى اوشق آلمشام.
ايندى بىڭا ھىچ اولماسە بر ايكى يوز مناظ پول اودوز،

ئولۇدە بىر يول دىيۈم: «خدايا، پروردكارا، سىن نجفە بەشت
اعلا قسمت ايله» او ساعت روحك آتياسون دوشسون
جەنمك... مندە جەنم دىيورم... بەشتيك اورتا كوچەسىنە

حمزە بك - بويە كە دعاك مستجاب اولور، ايله دعا ايله نجفيك
بوليني اودە، تاھى نە يالوار ياپوش ايلميوب بينوانى تاوليورسك؟
سليم بك - اودا ممكن در. من ايله الله دعا ايلوب سنك
قولاييكي دييندن كسمشم.

حمزە بك - حراميك اولسون!

سليم بك - والله آنا سوتى كيمي حلال در. بويە بويە مستطع
اولوب مكە يە كيتمك اولور. خسيس بوليدر، نە طور
چيخارتساق حلالدر: حق ايله، ناحق ايله، اوغورايق ايله
قولدورايقيه...

اصلان بك - د نيشماقدان فايدا يوقدر. قالقوڭ اياقە گيدك خير ايشە
مشغول اولاق، گورك باشيميزە نە ايش گلور.

نجف بك - (چاغيرير) جواد! (جواد داخل اولور) ايستول فلان
حاضر اولوب درمي؟

جواد - بلى بك، چوقدان حاضر در. (ايستكانلارى يغيشىدروب چيهور)
نجف بك - (قالخور) دى بويوريك قوللوقيكزده اولاق (بگلر هاموسى
قالخوب اوبرى اوطاغە طرف گيديرلر)

سليم بك (چيرتيق چالوب اوقويور):

اوجا باريدان آشارام يانئما كئيز قوشارام.
حمزه مي بگا ورسه لر، جيبنيك بولين اودارام.
آتما داش، اورما داش، نار گيله سي

زجف بك - آكيشي نه قايريرسك دلي اولميوبساك؟

سليم بك - س اوله سك بو ساعت كيفيم بيله كو كدر، هيچ
بيلميورم دنياده بك كيمدي، خان كيمدي بو ساعت كيفم
ماورالنهر هواسي چالور (اوينيا اوينيا اوقويور):

آتما داش، اورما داش، نار دانه سي ام من

آتاميك آتاميك بر دانه سي ام من!

زجف بك - آي سني هيچ آتا آنا يوردندا قالماياساك؛ ايندي بو

ساعت الله قويسا كيفيگه سوغان چيرتارلار (بوينيندان دوتوب

ايته ليور اوبري اوطاغه، بگلر هاموسي گيديرلر. سوداگر مشهدي

جعفر داخل اولوب بگلر گيدن اوطاغه ساري گيدير)

جواد (مشهدي جعفريك دالنجه داخل اولور) - اي مشهدي حجامت

دايان گورم.

مشهدي جعفر - (دايانور) نه بويورورسك.

جواد - گوزيگه درد بويورورام، جانئكادا ورم. وعده ويرديگيك

نيجه اولدي.

مشهدی جعفر - قوی بگلر اویونی قورتارسونلار، اگر قالسا
باش اوسته، قالماسه گلر سگ دکاندا چاتار.

جواد - سن ئول، بو جواد ئولسین (الینی قویور دوشینه) گرک دوز قرخ
مناط ویر مسگ، یوقسا بوندان سو گرا قاپونی یوز بگه باغلییا جاغام.

مشهدی جعفر - قار داش، اوتوز مناطی نیه قرخ مناط ایلدیک، اون مناطده
آرتوردیک؛ یزیم شرطیمیز بودر که هر دفعه سگا اون مناط ویریم.

جواد - سن بگلردن یوز مناطه معامله آلور ساگ، منم ده سنده اوتوز
مناطم قابوب، اون مناط معامله ایستیورم؛ سوزیک نه در عزیزیم؟

مشهدی جعفر - خوب، بیش مناطده سگه معامله ویررم؛ اوتوز
بیش مناط بو گونکی ایله قرخ بیش مناط؛ صباح گل دکانه
نقد، کوز کیمی سایوم قوللوقیگا.

جواد - یاقشی، سن دین اولسون. بورا باخ مشهدی! بن ئولیم
آل بو اللی مناطی گور بگلریک، بیرینه سیریه بیار سگمی،
تمسکینی ال گتور بگا

مشهدی جعفر - (پولی آلور) خوب، ویر گوریم آساندر (گیدیر)

جواد - مشهدی امان گونیدیر (گیدیر)

صونا خانم - (داخل اولوب، خیلی وقت بگلر گیدن قاپویه باخور)
گنه قور... یازیق منم جانم... گوره جگای گونلریک وارمیش.

پرده

ایکنجی میجاس.

پردہ آہستہ قالخور. نمایان اولور صونا خانمیک اوطاغی. اوطاغیک اوج قاپوسی وار: بری ساغدان، پیری صولدان و بری مقابلدن. ساغ طرفده پنجرہ نیٹ قاباغینده بیر صندالیہ قویولوب؛ صونا خانم نمازدان فارغ اولوب، دیزی اوستنده دعا ایلور.

صونا خانم - (الرینی یوخارییا قاوزیبوب) - عزیز الله در گاهیگه قالخور میشام الریمی. سگا دعا ایلورم، سندن کومک ایستیورم؛ یوقدر منم دنیاده بر کسیم سوای سن. سندن مدد ایستیورم. جمیع السز آیاقسینزلاره، ناعلاجلاره، ضعیفلره، مریضلره، منده او او جمله دن؛ منده فقیرم، منده ناعلاجم، اوستیمه باشیمه باقان حسد آپارور، اما چولیم اوز کهلری یاندیریر، ایچیریم اوزیمی. پروردکارا! مگر سن عورت طایفه سینی یاراداندا حیوان یارادوبسک، انسان یارادوبسک. مگر عورت طایفه سینی درد غم چکمهگه یارادوبسک؟ خدایا نه وقتهدیک بیزیم دیلمیز باغلی اولاجاق، نه وقت گوردسک بیزده یوره کمیزده کینی آچیق دییه جگیك؛ سوزلریمیز یوره گیمیزده قلوب دردورم اولمیا جاق؛ یعنی گوردسک او گونلری گوره جگیك یا یوخ؛ عورتسک دینمه، کیشی دینه باخ، ئول دیور ئول، قال دیور

قال؛ قاب قازاندان باشقا ھېچ بىر شىئە ال اورما، اورورلار۔
صبر ايلە، سو گورلار۔ صبر ايلە، پروردکارا سن عادل سىڭ،
نە ايچون نىز عورت طايفەسىنە اولان ظلمى گوتورورسڭ؟
مالىمىز كىشىنىڭ، جايىمىز كىشىنىڭ اختيارىمىز كىشىنىڭ ايندە؛
آغزىمىزى آچوب سوز دىمك ايشىندە آغزىمىزىڭ اوستىندىن
اورورلار كە عورت سڭ دىنمە، خدايا، اگر مصلحت بىلە در،
نە ايچىن بىزە دىل وىروبىڭ، يورەك وىروبىڭ؟ كىشى
قورشانوب قمارا، كندار بىر۔ بىر الندىن كىدىر؛ دانىشماق اىستىيورم
دىيور؛ كىس سىسىڭى. مندە سالورام يورە كىمە. ايندى يودر
بىر قورى نىسىم قالوب بىر آز كىچىمىز كىدىر قايتماز. اى
يرىك گو كىڭ بىر پروردكارى! رحم ايلە بىزە، كورەك ايلە بىزە،
بلكە گلە جىكدە بىزىم دە سوزىمىز اولسون (سلىمان بك اوبرى
اوطاقدان چىخور. اگىندە سىياحت پالتارى، اياقىندە اوزون چىكمە
گلوب آيىنەنىڭ قاباغىندە دوروب، اوزىنە طراوت وىرىر) سلىمان،
قاداڭ آاوم، گنە ھارايان كىدىرسڭ؟ (جانمازى پىغىشدىروب بىر آە
چىكوب اوتورور).

سلىمان بك۔ ھىچ آنا جان، اىستىيورم بىر آتلاو شەردىن چولە
گزمگە چىخام، اورە كىم چوخ دارىخور.
صونا خانىم۔ كىت، اللە امانىندە. آناڭ گوزارىنە قربان اولسون.

اما سن الله تيز قايت يوقسه گيجهار گيج قايداندا گوزوۋە
يوخو گيتميور.

سليمان بك - اوشاق كه د گلم، منى دوتوب ييميه جكلر. نيه گوزيگه
يوخو گيتميور؟

صونا خانم - قاداڭ آلوم. بيلورم ييميه جكلر، اما گينه آنا
يورە گيدر. نازك اولور.

سليمان بك - ياخشى تيز قايدارام.

صونا خانم - گيت قربانيك اولوم، الله پناهينده اول (سليمان
بك چيخور).

پرى خانم - (داخل اولور) آى صونا! نيچه وقتدر، هايغيشيرام
برجه سنى گورمگه گليم. ايله گورورسك ايش دوشور.
(اوتورور) گيچن جمعه آخشامى بيزيم مردان بگيك تغزيه سينده
او قدر آغلاميشام، گوزيمدن بر كورجك ياش گيدوب، اورادان
كلن يخيلميشام، ايندى بر آز حالم اوزيمه گلوب، قالقمشام.
اياقه دوران گيمي ديديم گيديم گوريم صونا نيچه در، اوشاقلار
سلامتدرلرمي؟

صونا خانم - پرى! هيچ منم - ليمى سوروشما؛ باخ گورورسك گون گوندىن
گيرى گيديرم. گيجهار صبحه ديك قورى اوسكورەك منى بوغور؛
اورە گيم قيلدان آسيلور، ايندى قريلار، بير ساعتدن قيريلار ديورم.

پری خانم - آخر سن نیه هر زادی اوزیگه درد ایلییوب
اوره گیگه سالورسک، مگر اوز جانیکه یازیکک گلمییور؟

صونا خانم - نیجه ایلیوم، آی پری، بودر کشی قورشانوب قمارا
بر آزدان سوگرا گوررسک اولوب قالانیک هاموسینی
اودوزوب، قالدی لات لوط. اودوزدقیندان سوی گنه
باغشلیور، گیدنه باغشلیور. منم دیلم یوقدر که قاباغیندا بر
سوز دیم، یالواریرام اولمیور، یاپیشورام اولمیور، منیمده
گوجیم اوز جانیمه گلور. باشیمه اورماقدان آز قابوب
گوزلریمه قارا سو انسین. سنی گورنده کوکلیم آچیلور،
گوزلریمه شفق گلور، دردیمی آچوب دیورم، اوره گیم
بر آز یونگولله شیر. سن الله پری، تیز تیز گل گیت
منم یانیمه یوقسه دوستاق گیمی قالمشام دورت دیواریک آراسیندا
خفت ایلمکدن آز قابوب جانم چیخسون

پری خانم - قادی آوم، هیچ جانیکگی اوزمه، صبر ایله الله
کریمدر، کشینک بلکه عقلی باشینه گلدی، قوماری قویدی یرمه.
همیشه بیله گیتمز، برده باخوب گورر که تاهی اویناماق اوگما
لایق دگل، اویناسه آبروسی، کیدهر قوماری قویار یرمه. الله قویسه
یازیک آخر آینده، هوالار ایستیه نیر، بر یرده گیده ریک
زیارته، قربان کسر سک، دعا ایارسک الله سکا جان ساغلیقی

ویرر، اریگه ده عقل ویرر، شیطان یولینی بورا خوب الله
یولینه قایدار.

صونا خانم - والله قربان اولدیقم اللهیگه ده او قدرده صبری وار
که نه حدی وار نه حسابی. ایله انسان صبر سیر اولار.
دونن گنجده بریامان واقعه گورمیشم. الله منی اونیک خطاسیندن
ساوشدیر سین.

پری خانم - خیر اولسون، سویله گوریم.

صونا خانم - گوردیم بیزیم حیاطده بر چرق بیوک و گوزل آغاج
یتوب، آغاجیک دورت اطرافی گوزل چمن در، که گل گلی
چاغریر، بابل بلبلی چاغریر. چمنیک نیچه یرتدن شیرین
بولاقلار آخیر، گویا بیزیم حیاط بهشت اولوب. یورولالار
گلوب آغاجیک کولکه سینده دینجلیر لر؛ بولاقلاریک سویندان
ایچوب. باشلارینی یوزله رینی یویوب، بولاق و چمن صاحبینه
دعا ایدوب گیدیر لر. برده گوردیم هوا دوتولدی، بر برک
کولک باشلادی که الله گوسترمه سین، ایلدیریم شاخیدی.
گوک گورولادی، بر گوجلو دولو باشلادی یاغماقه، اوندان
گوردیم بر بیوک دولو غفلتا دوشوب همان آغاجیک تپه سیندن
او ساعت آغاجیک جمیع قول قانادلاری قریلدیلار تو کولدیار
یره. قالدی آغاجیک قوری کوتوگی. او ساعت گوردیگم چمن

يوخ اولدى، آخان بولاقلار همان دقيقه قورودى. بلبل لريك
سسلرى كسيلدى، گلاردن چيچكلردن هيچ رنشان قالمادى.
اويانميشام، بر ساعت عقليم باشيه كميوب، اوندان سوگرا
نيچه صلوات چويرميشم، الله دعا ايلميشم، ايكي قويون قربان
ديميشم كه آپاروم او جا قدا كسيم، اما يوره گيم گينه هيچ توخته ميور،
ايله بيل منى منگنه آراسينه قويوب سيخirlار.

پرى خانم - قربانيك اولوم، قورخما گان ياز آغزيدر، آدم چوق
قار شيق - قوروشيق يوخولار گورور؛ يخشى ده ايليوبسك
كه نذر و قربان دييوبسك. برده قاداك آليم، واقعه نى تر سينه
يورارلار: آغاج كيمي بر طرف قول بوداق آتاجاق سيگنر.
عالم سيزيك كولگه گيزده دولانا جاق؛ دولونيك اورما قیده
اورما ما قدير.

صونا خانم - يوخ پرى، چوقدان برى يوره گيمه بيك قارا-قورا
شير گاور، هيچ يوره گيم بر دقيقه ساكت اولميرور، باشيمه
پيس - پيس فكر گاور.

نازلو خانم - (داخل اولور) صونا خانم قربانيك اولوم، يانيگابر
توقه گلميشم. دونن اولان اولمازيمي ويرميشم كشييه آپار سين
ساتسين؛ كشي ده آپاروب ساتوب، يولى يومرولميش، يولدان
دونوب نجف بگيك يانينا، نجف بگده پوليك هاموسيني

اودوب كشيىنى الى بوش ساليب يولا. قربانىك اولوم، منيم
علاجم اولسا، وار بوخيمى ساتمارام؛ ايندى من نه قايريم
بر بويوك كلفت صاحبيم؛ اوزيك بلورسك، اولوب قالانهر
نه واريدى كشي ووروب قمارا درنن گوزيميك آخر تيكنمه.
جگينى آغايا آغليا وېر ميشم آپاروب ساتوب، اونيدا گوتوروب
نجف بگه اودوزوب. قربانىك اولوم، نجف. بگه ديگيان
منى باشينه چويرسين، بالالاريمه رحم ايله سين، او پوللارى
قايتار سين.

صونا خانم - قوی بوساعت چاغرتديريم، اوزيله دانيش (چاغرير)
آجواد، آجواد! (جواد داخل اولور) جواد، نجفى بر بورايه
چاغير، ديگيان آدام گلوب، سنى گورمك ايستيبور (جواد
گيدير، پرى قالخور) سن هارايه گيديرسك، آى پرى؟

پرى خانم - كشي گلور، ديرم كيچيم او برى اوطاغه.

صونا خانم - يخشى، گيت، ايندى من گلرم سنك يانگا (نازلو
خانيمه) ايندى نجف گلر، بگاديدىگيك سوزلرى او گادى،
بلكه پوللارىگى قايتارا ويره اوزيگه.

نجف بك - (داخل اولور) كيمدر منى چاگران؟

صونا خانم - نازاو خانيمدى، سنك يانگه گلوب، گور نه دير.

نجف بك - نه ديرسك، باجى؟

نازلو خانم - نجف بك، قربانىك اولوم، منم بو آغارميش باشيمه
رحم ايله، منم بر بواوك بالاريمه رحم ايله، اويله ايله كه
منم بو قورى نفسيم، قورى جانيم هميشه سگا دعاچى
اولسون.

نجف بك - نه ديرسك، سوزيكي دى گوروم.

نازلو خانم - نجف بك! ئولوميم قاباقيكدا اولسون، دونن نريم
كشى گلوب بوراد قمار اوينوسيكز. اولوب قالانينى اودوزوب.
من بيليرم تقصير منيم كشيدهدر، اما بر غلطدر ايليوب،
سنگ ده منم كورپه اوشاقلاريمه رحميك گاسين، راضى اولما كه
بر كشينك نسلى درار، آج قالسونلار، او پوللارى قايتاروب
ويرسك بگا، ايله بيل بر تصدق ويريرسك.

نجف بك - باجى! بيله شى اولماز. قهرمان بگيك اول بولى
يوقدر، نه ايچون قمار اوينيور، ايكىنجيسينه قالان يردد،
بولدور، اودوزوب، ايسته ديكي نه در؟

نازلو خانم - او ايسته يور، قربانىك اولوم، من ايستيورم. منم
احواليم سگا هاميدان بخشى معلومدر. بيلورسك كه هر نه
واريدى هاميسى الدن گيدوب. دونن ياخاميك، اتكيميك قيزيل-
لاريني سو كوب ويرميشم كشى به آپارسين ساتسين. آنجاق
عبيمىز آچيلماسين، آچيندان ئولميك، گيدوب قوم قونشويه

ال آچمبیاق. ایندی نجف بك، سنی آذر ویریرم او بر
اللهه که بزیم اوستیمیزد ددیر، سنده بزیم بی آبرو چیلیقمز
راضی اولما.

نجف بك - باجی آرتیق سوز لازم دگل، بایاغ-سگا دیدیم، اریک
پولی اود زمیایدی، ایندی که اودوزوب قورتاروب چیخوب
گیدوب، من پول قایتارایلمرم. من اوزوم آز پول اودوزمیورام
نیجه اولایلر که گیدیم اودوزدیقم پول لاری ایستیوم.

نازلو خانم - باشیگا دونوم، سن دولتی کمسنهسک، اما سگا بو
ساعت فطره واجب در.

نجف بك - باجی، سوزیک دوزی، مندن سگا پول چاتمیا جاق.
نازلو خانم - نجف بك، اوستیگده الله وار، الله دان قورق. منم
اوشاقلاریمیک نفسی یتیم نفسیندن بیتردی اونلاریک گوزلریک
یاشلارینی تو کمه، رحم ایله.

نجف بك - اوستیمده الله دوار پیغمبرده وار، اونی بیلورم. ایستر
سنیک اوشاقلاریک گوزلریندن یاش تو کولمیه قان تو کوله،
گنه مندن ساگا پول ویردی یوخدور. توقع ایلیورم زحمت
چکوب، گیدوب ایوینده اونوراساک و اریگده دیبهسک
که پولی یوقدر نه اینچون قمار اوینیور.

نازلو خانم - (نجف بگيك آياقلارينى قوجاقلبيور) نجف بك ،
اېستيورسك آياقلاريندان ارپوم، منم بالالاريمى دوزارده قويما.
نجف بك - (اياقيني چكوب) فاراچيايق لازم د گل. من سگا ديديم
عالم يغيلا اوچ قپك ويرميه جگم. توقع ايديرم بگا اذيت
ويرميو ب گيده سك.

نازلو خانم - نجف بك! آه نالمدن قورق، منيم بالالاريميك گوز
ياشلارينى الله یرده قويماز.

نجف بك - دى چيخ ايشيگه، ايشتر نه قدر عمر يك وار بگا آه
ناله ايله، گوياسن آه ناله ايلينديه منيم كوالگيم گوگه ساورولاجاق،
چيخ ايشيگه اذيت ويرمه.

نازلو خانم - چيخورام. الله سنى ايسيز، ايشيگسيز قويسون.
(چيخور چولده سويله نير) آله! منم بالالاريمى دوزده قوياينيك
بالالارينى دوزده قري! آله! منى اودا يانديرانينك اوسته اود
ياندير! بيله الله سيزيك گوزلريگيزيك ياشيني چوره كگيزه
ياوانليق ايله سين! سيزى گوريم آق گون ايشينده نده بورنگيزيك
اوجى توتوسين.

نجف بك - جواد!

جواد (داخل اولور) آغا، نه ديبورسك!

نجف بك - چيخ او بايقوشى سال ايشيگه باش بينيميزى آپارماسون.
(جواد چيخور).

صونا خانم - (بريدور ايرهلى) نجف، قربانىك اولوم، بزى آناه
يىسى ايله، چاغير او اروادىك آغزىنى يوم.

نجف بك - رحمتلىگىك قىزى، سن نه دييورسك، اروادساك گيدوب
اوز ايشىگده اولساك (يواشجا ايتەلييور)

صونا خانم - (يخيلوب اذيت ايله قالخير) آكشى، اللهمنى اوندا اوروبدر كه
عمرىيك اولىدن اينديهدك ساق جان گورميورم. سن نيهمنى
اورورساك (آهسته-آهسته اوطاقدان چيخور. نجف بگىك حالتى
دگرگون اولوب تيز-تيز اوطاقدان وارگل ايدوب، سوگراكلوب
اوزىنى كرسىنىك اوستينه يخور مبهوت اولور. بو حالداروويش
سسى گلور)

درويش - (اوقويور) عزيز من جانم اى دوست! اول نام خداوند
قديم يعنى بسم الله الرحمن الرحيم! اى عزيزان برباخوك دنيا
نه عبرت خانه در. آخرين فكر ايتمين عاقل دگل ديوانه در.

نجف بك - (حولناك قالخوب پنجره نى آچير) آقا درویش، آلا بوپولى
داها دالينى اوقوما گيت (قايدوب اگلشور) ايلتىدى منى ابوى
يخيلاميش: «آخرين فكر ايتمهين عاقل دگل ديوانه در» اما
بوندان سوگرا نه اولسون اون ايكى پاره كندىك قالوب
ايكىسى، اوزيمده بوغزيمهدك بورجىك ايجينده. كول باشكا
نجف! مگر سن قاباقيكا آچيلان اللرى بوش قايتاراردىك؟
ايندى اوقدر اولوبسك آناه قبول ايليورسك، يتيم اوشاق -

لاری چور کسز قویورسك. اما نه چاره قیلوم؟ دیم «باجی
بولوم یوقدور»؟ خیر استغفرالله منم آغزیمدان بیله سوز چیخماز.
علاجیم کسیلور، اویله یولیه رد ایلیورم که ئوستومه بد دعا
تو کولور. ئول نجف، ئول (بو حالده سلیمان بك رنگی تغییر قاپمش
داخل اولوب، ایستیور اوبری اوطاغا کیچسون) نه وار، نه
اولوب؟

سلیمان بك - هیچ برشی یوقدر (کیچور اوبری اوطاغا چولدن
دلاک امام ویردینک سسی گلیر)

امام ویردی - بوراخوک منی ایچری گبریم، من بك فلان تانیمیرام،
من سقالیمیک آق وقتینده بی آرو اولموشام، من هیچ وقت
قبول ایلیه بیلرم که بو قوجا وقتیمده منم آدیم متهم اولسون
(امام ویردی حرصلی داخل اولور ایچری دالنجه اوغلی کریم)
کریم - هانی او آروات گیمی قاچوب گیزلنن تولکی، برجه
اونی بگا ویریک جرجنگینی آیریم. بلکه اولندان سوگرا
اوره گیم سویوسون. من باجیمیک رسوالغنی یرده قویسام
گرك باشیما پاپاق گیمیوب لهچک گیم.

نجف بك - نه وار، نه قیلقادر؟

امام ویردی - نه اولاجاق؟ من سقالیمیک آق وقتینده رسوای
عالم اولموشام، سنک اوغلیک نیچه یولداشیله گلوب منیم قزیمی

سوروتدییہ۔ سوروتدییہ آپاروب داغ دش آراسیندا گیزلیوب.
مگر اللہ بیہ ظلمی گوتورور.

ایندی منم تکلیفیم نہدر؟

نجف بک - آقا امام ویردی، حرصیگی باس، بن اوگنا قولاق
بورماسی ویردرم و سنیك قزبگدا قایدار گلر ایوبیگه.

امام ویردی - بک، ناموس بر بک زاده لردہ دگل، کاسب کوسوبیکده

اونینہ گورہ ناموسی وار؛ و ناموسیمده منی غیظانمگه

وادار ایلیور. من اوز آبرومیک قدر-قیمتینی بیلم و

قزیمیک رسوالیقنی هیچ وعده قبول ایتمرم.

نجف بک - خوب، گیت ایوبیگه قیقال لازم دگل، قزبک گلر.

(امام ویردی ایستیورسوز دیسوز، کریم یرییور قاباغه)

کریم - آند اولسون اللہ، او منم باجیمی بی آبرو ایلیوب،

مندہ اونیک قارنینی بالیق قارنی کیمی جیریب باغرساق لارینی

آیاقلارینہ دولاماسام، آتامیک اوغلو دگام. آتا، گل گیدک

(آتاسینک قولوندان دوتوب چکور چوله)

نجف بک - سلیمان!

سلیمان بک - (داخل اولور) نه وار؟

نجف بک - سلیمان! آخری بو ایش قالدی که منیم باشیمه گتوردیک

ایت-قورت گلوب منم قابومدا هورور، مگر من دلاک

ملاك تايبام؟ آيحييا! هيچ اوتانميورساك؟ آملعون، هيچ
قزارميورساك؟ بودر سكا بويورورام، گرك بوگون امامويردينيك
قزى قايتسون آتاسينيك ايوننه، يوقسه سنيك بيليگده قامچيني
تيكه-تيكه ايلرم. ايشيديرسك؟ منم اصليم و نجاتم هيچ
وعده قبول ايلمز كه منم ايويمه ايت-قورت قزى گاسون.
نجف بك - آقا، سن منم آتاسك و سكا حرمت ايلامك منم
بورجم در. اما بو برده بگا هيچ كس بويوروق ويره بيلمزم.
من ارشاق د گلم و اوز تكليفيمي چوق يخشى قانورام.
و بر آدهده اختيار ويرمرم كه بگا نصيحت ايلاسين.
نجف بك - گده، باشيكا آت تپميوب احمق - احمق نه دانشورساك.
آند اولسون الله، اورارام تپك ايكي پارچا اولار (اوغلينه
برسيلى، اورور)

سليمان بك - آتاساك، بو دفعه ديمديم، توقع ايلورم برده بگا
ياخون گلميه سك، يوقسه برده اورساك عرضينده جواب ايلرم.
نجف بك - ايشك، ماعون، سنك سوزيگده وار آتا قاباغيندا
دانشماغه؟ بو ساعت ايتيلرسك منم گوزيميك قاباقيندان، و منم
ايويمدن. گيدوب هارادا دولانا جاقساك دولان. منم قاپومه
آياقيك دوشر، سنى ايتيان چيخاردارام. ايتيل بو ساعت منم
ايويمدن. بوندان صوگرا منم سليمان آدلو اوغلوم و قدر.

چيخ بو ساعت چوله ! (سليمان بك چيخور) : جواد ! (جواد
داخل اولور) بو ساعت گمهلردن نيچه نفر گوتوروب گيدرسك
قايا باشينه ، امامويدينك قزيني هاراده گيرايوبلر سه تاپوب
آپاروب تاپشورازساك آتاسينه . دى بو ساعت دايانما؛ گيت .
(جواد چخور . نجف بك خيلى وقت متفكر گزيناير) كوردى يورديم ...
كور .. كور .. كور ... (اوزيني يخور كرسنيك اوستينه)

پرده

اوچنجى مجلس .

برنجى پرده

(شهر کنارنده بر سیرنگاه ، اوزاقدا اوجا داغلار گورینیرلر .
گوك تپه نيك آلتیندن بولاق آخیر . سلیمان بك چركزى لباسده ،
ایكى نفر یولداشلاریله اللرینده سموار ، دستماله باغلی ماکولات
داخل اولوب ، شیلری یره قویورلار)
سلیمان بك - (اگشور یرده ، پاپاقینی چخاروب قویور یانینه و دستمالیله
آلنیک ترینی سیلیر)

باهوای غریبه یورولمیشام !

اولمچى جوان - ظرافت دگل ، شهردن بورایا گرك اقل اوچ
ویرست اولسون . بر بویله یولی گلن البته یورولاجاق .
ایکنجى جوان - من سیزه دیمدیم می که آت توتاق ، آتلو گیدک
گیزمگه ؟ ایندی بویورولماشه دگرمی ؟ هله گلمگمز گینه
هیچ ؛ قایداندا خورك ییمش آدملر بو یوقوشی نیجه
چیخاجاقوق ؟

سلیمان بك - آکشی ، گزمگیک ایله بر لذتی پیاده گیتمک در ، آتلو
گزمک ! لذت ویرمز .

ایکنجى جوان - اودر که پالاس کیمی سریاوبسک یردهده .

سليمان بك - سريلمگيك زيانى يوقدور، ايندى چاي ايچريك
يورونوقمىز چخار. برده من گزمك دن يورولان دگلم، اما
بودر اوج گوندر دهره-تپه لرى ايت اياغى ييميش كيمى
گزيرم .

اولم جى جوان - نه دوشميشدى، نيه گزيرديك دهره تپه لرى.
سليمان بك - عالم بيلور كه من بيلديرچين بازام. چخمشديم
شهر دن چوله بيلديرچين دوتماغه، زورناچيلى باغدا، قارا
قازان اوغلى چيخدى قاباقيه؛ چگينده بر خورچين، النده
بر توربا، تر تو كه - تو كه گيدير. سوروشديم، آقارا
قازان اوغلى، هارادان گليرسك؟ ديدى كه بس فلانكس
آلما ساتانلidan گليرم، آلاچاق دالينجا گيتميشديم، بر شى
آلا بيلمديم، بودر پياده قايديرام. يولدا تورقوروب، بيش-اون
بيلديرچين دوتديم، بودر تورباده. بر آزدا شورابا ايچون
ياپنك آلميشام گيديرم. سوروشديم: «آكشى، هيچ عمللى
بيلديرچينيك وارمى؟» ديدى: «يوخ- . آنچاق گيجه ياريسى
قارقالى چايدان كيچنده بر «كلما» بيلديرچين سسى ايشيتديم.
ظالم اوغايينك مالى آلنى دفته اوروردى. بو سوزى ايشيدن
كيمى قارقالى چاي ديوب بر باش گيتديم. بر گون آخشامه ديك،
گيجه ده صبحه ديك گزوب بيلديرچيني اختارميشام.

اولمجي جوان - دوتايلديك يا يوخ ؟
سليمان بك - نيجه دوتايلمديم؟ مگر منيم اليمدن بيلديرچين قورتارار؟
گتوروب قفسه قويوب آسميشام، گيجهار لذت ويرر. ايندى
بودر آيقلارم هلهده آغرييور (اويان بويانه گوز گزديرير)
اما بوراده چوخ باضا يردرها!

ايکنجى جوان - باى چوخ باضا يردر، بز هميشه ايله بورايه
ساخته گلريك بورانيك يريندن، هواسيندان علاوه صويى چوخ
ايچملى در، بوز كيمي يورهك سرنيدن.

سليمان بك - اوندا من اولم، اوصودان بر آز وير ايچيم، تعريف
ايلديك تمحم دوشدى (اولمجي جوان دستمالدان بير استكان
چخاردوب سوييله دولدوروب سليمان بگه ويرير).

سليمان بك - (صويى ايچير) به! به! نه گوزل صودر! خالص
آب كوثر در.

اولمجي جوان - بالام، بوش-بوش دانيشماقدان فايده يوقدر. سليمان بك،
بوراده بك ويا غيرى بك گرک اولماسون. گرک يولداشايق
اولسون. بز گيدك اودوندان، زاددان ييخاق، سنده سحوار
حاضر ايله.

سليمان بك - باش اوسته، سحوارده حاضر ايلرم، هله ديسه گز كباب
ايچون اتده دوغرارام.

ايکنجى جوان - چوخ گوزل، پس بز اودونى نه ايله قيراجاقبق؟
نه سنده بر کسر وار، نه منده؛ گرک هيچ اولماسايدى ايودن
بر دهردهن، زاددان گتوريديك.

اولمجي جوان - سليمان بك خنجرينى ويرسه، ايله اونگله
قيراييلريك.

سليمان بك - (خنجری ويرير) نيه ويرميوره، بوبور، آنجاق گوزله
آغزی داشه دگمه سين.

اولمجي جوان - (خنجری آليير) خاطر جمع اول (جوانلار، گيديرلهر)
سليمان بك - (تك) چونكه اولديك د گرمانجى، چاغير گلسين دن
كور اوغلى (دوروب سموارى آپاروب صوييک آلتينه قويور)
صو بگا لذت ويردى، بر استکان ده ايچيم (ايچير) په - په ،
يوره گيمه يايلىدى.

کريم - (کوليتک داليندان چيخور) آدمى بيله تله يه سالارلار آل
گلدی!

سليمان بك - نه قايرديقيگدى، آ نامرد؟ (کريم گولله ايله اونى
اوروب قاچير. سليمان بك ييخيلير) اوخ، اوخ!.. تولدیردی
منی نامرد اوغلينيك گولله سی، يخدی آناميك ابوينى، تو کدى
آناميك گوز ياشينى، جوان عمریم پايمال اولدی! آخ ..
آخ! کول منيم باشيمه، نيه من بويوکار سوزينه باخماديم،

تای توشیمی تانیما دیم اوز ایویمی ریخدیم .. اوخ .. اوخ ...!
(بو حالدہ تپہ نیک دالندان گزن اوشاق لاریک اوقوماق
سسلری گلیر)

اوشاقلار - (اوقورلار)

آسمه باد صبا آسمه

دگمه تیللر ار تیللره

شانه اورمیش او تیللره

داد الیگدن، داد الیگدن، یار الیگدن

سلیمان بک - اوقویوک، اوشاقلار، سسیگزه قربان اولوم. اوخ .. اوخ ...

اللیک آلتیندا منده اوشاق اولوب، سیزیگله گزه یدیم.

اوشاقلار - (اوقورلار)

منیم آدیم ساری لاجین

فلک قویماز قیدیم آچیم

گل سنی گوتوروم قاچیم

بزیم ایللر او ایللره

شانه اورمیش او تیللره

داد الیگدن، داد الیگدن، یار الیگدن

اوشاقلاردان بری - (تپہ نیک اوستیندا پیدا اولوب سلیمان بگی گوریر)

وای ده هم وای! بوراده بر آدم تولدوروبلر. اودر

يېخىلوب قاندا آخيرا (نچه نفر اوشاق تپه نيك اوستنه چيخوب
باخيرلار)

ايكنجى اوشاق - او يوليله گيدن آوچيلارى، چاغيراق گلسونلر
(چاغيرير) آى آوچيلار، آى آوچيلار!

آوچى - ھى، ھى! نه ديورسك؟

ايكنجى اوشاق - بورايه گلوڭ، بوراده بر آدم ئولدورولار.
اولمجي آوچى - (گلور) ئولن آدم ھانى؟

اولمجي اوشاق - اودور آى، اوراده يېخىلوب ايشه لھ نير.

اولمجي آوچى - (يولداشينه) آبالام، ديھسك تانيش آدام در، بر
گل گورەك.

ايكنجى آوچى - ايويك يېخيلماسوز، بو سليمان بگدى، نجف بگيك
اوغلى. باى بينوا! گورەسك بونى كيم اوروب. عقليڪ
نه كسير، بو كريميك ايشى دگل كه؟

اولنجى آوچى - نيجه كريميك؟

ايكنجى آوچى - دلاك امام ويردينك اوغلى.

اولمجي آوچى - چوخ اولاييلر؛ دوغويداندا كريم بونى چوخ
گيره ليبوردى.

ايكنجى آوچى - قرداش، بو سوزلر اوز آراميزدا قالسون،
نه بورجيمزدر، قوى اوزلرى اوز قانليلارينى اختارسونلار.

تاپارلار ياخشى، تاپمازلار، بلكە الله غضبىنى ايليمە. صوگرا
بىزى دە درە ديوانە دارتارلار كە پس سىز كرىمىك بونى
گىرەلە دىگىنى بىلىردىگىز، نىە لازم اولان يرينە خبر
ويرمىوردىگىز؟ دى ىرى گىدك ايرەلى، يازىق ايشەلەنە -
ايشەلەنە قالوب (پىرىورلر قاباغە).

اولمىجى آوچى - سلیمان بك، باشىكا دونوم سنىك؟

سلیمان بك - كىمسك آدانىشان؟ يوقسا منىم آخىرىمى ايلمگە گلوبىك؟
اولمىجى آوچى - يوق، باشىكا دونوم، بىز آوچىق، سنى
ياخشى تانىيورىق، هرچند سن بىزى تانىمىورسك.

سلیمان بك - آوچىك، هر كىمسك، ئولدور منى اذىتدن قورتار.

ايكمىجى آوچى - سلیمان بك، بىز سكا دشمن دگلىك، دوستلوقىلە

سكا كوك ايلمگە گلوشىك، سنى قويمىياق بو قورى ىردە

قالاساك. سن بىزدن هىچ بد گمان اولما (ا گلشىر باشىنك اوستىندە)

برجە باشىكى قالخىز قوى دىزىمىك اوستىنە (سلیمان بك

آوچىنىك كومگىلە باشىنى قاوزىيوب، قويور اونك دىزىنىك

اوستىنە) قاداك آلوم، بىر دى گورىم بونە ايشىر، سنى كىم

اوروب؟

سلیمان بك - سوروشما... سوروشما... سوروشما، تقصير

اوزىمدەدر، دوستىمى تانىمادىم، دشمنىمى تانىمادىم، آخردە

باده گیتدیم منی تاوولیوب گتوردیلر بورایه گزمگه ، باشه
دوشمدیم، گلدیم، اوزیمه دوست بلدیم. بوراده منم خنجریمی
اودون قیرماق بهانه سیله آلوب قاچدیلار، دشمن گلدی
آسانلقیه بیلدیگینی ایلدی. اوخ... اوخ... ایوی یخیلان
آتام وای!

اولمچی آوچی - سلیمان بك، سنی تاوولیوب گتورن کیم اولدی،
کیم اوردی سنی!

سلیمان بك - منی تاوولیوان چور کچی قلی نیک اوشاقلاری اولدیلار...
بودر ایکی ایلدر منمله دوستایق بناسی قویوبلار. بگا بر
یوز گوستردیلر، که دیدیم بونلار منیم یولیمدا جانلاریندا
کچیرلر. آخرده منی بو حاله سالدیلار، ویردیلر کریمیک
الینه اودا منی ئولدیردی. قارداشلار، الهه سینردن راضی
اولسون، گلدیگیز مدد الیگیزی بگا یتوردیگیز منیم سیزه
وصیتیم بودر که دیدیگیم سوزلری آتام یتوره سگیز، تا منیم
قنیم یرده قالماسون. برده منیم آتام دیر سگیز که منی
حلال ایله سین؛ من اونیک ایچون پیس اوغول اولمیشام؛
سوزینیک قباقیندا سوز دیمیشم. اوشاق اولمیشام، قانما می شام،
منی باغیشلاسون... اوخ... اوخ... قرداش!

ایکنجی آوچی - نه بویورورسک؟

سليمان بك - اوره گيم يانور، ئولنار بگيك احسانى اولسون، او
صودان بر آز وير ايچيم.

اولنجى آوچى - صو ايستيورسه، ويرمه، يوقسا بوساعت تمام اولار.
ايكنجى آوچى - ايچمه باشيكا دونوم، گواله ده گنه سو
ضرردى.

سليمان بك - منيمكى ضرردن كيچوب، گورورسك، جان
يغلوب بوغازيما ييش دقيقه دن صوگرا چيخار. سن الله بر
آز صو وير.

ايكنجى آوچى - بالام او صودان بر استكان گتور وير بوگا،
علاج يوقدر. (اولمجي آوچى گيدوب صويى گتورير. ايكنجى
آوچى سليمان بگيك باشيني قلىخزير).

اولنجى آوچى - بك بو يور ايچ.

سليمان بك - (ايچير) اوخاي، اوره گيمه بايلدى. آپارما صويى...
بر آزدا وير... اوى... اوى!

ايكنجى آوچى - نه وار باشيكا دونوم؟

سليمان بك - اوى... اوى... اولديم... آنا گل... صويى...
صويى... (ئولير)،

ايكنجى آوچى - يازيق، دنيا-ان كام آلاميش فقير! الله سكا
رحمت ايله سين.

اولنجى آوچى - الله رحمت ايله سين، ايندى بيز نه ايليبك؟
ايکنجى آوچى - نه ايله چكيك من قاليم بوراده ميتك يانيندا،
سن گيت اولرينه خبر ايله گلوب آپارسينلار.
اولنجى آوچى - ياخشى من گيديم (گيدير).

پرده

ايكنجى پرده

برينجى مجلسىك اوضاعى، نجف بك گزىنير. جواد داخل اولوب
بر مکتوب ويرير چيخور.

نجف بك - (مکتوبى اوقیيور) - برادریم نجف! کاغذ یازوب، جواد.
دان گوندرمیشدیک گلدی وصول اولدی، اوقوبوب مضمو.
نیندن خبردار اولدیم، یازوب خواهیش ایتدیگیك ایکی
یوز مناط ممکن اولمادی، چونکه آند اونسون سنک جانگا
(دالیسینی اوقومیوب جیروب آتور) جواد! جواد! (جواد
داخل اولور) چیخ بر تیزجه مشهدينی گیری قایتار (جواد
چيخور) بودا اصلان بك، منیم عزیز دوستیم، ملعونلار، مقته
خور ملعونلار، نه قدر منیم پولیم واریدی، بگا محتاجیدیلر،
منیم باشیما دولابوب «قارداشیم، عزیزیم» دیردیلم، ایندی
بگا پول لازم اولاندا اوزارینی چکوب داغیک باشینه
قویورلار، ملعونه دونن کندن ایکی بیك منات گلوب ایکی
یوز مناط بگا بورج ویرمک ایستمیور، قورخور باتسون،
دوما اوزی منیم چوره گیمدن علاوه ایکی بیك مناطدن
آرتوق پیشکیشمی یوب (مشهدی جعفر داخل اولور) مشهدی

گل اگلش ، (مشهدی اگلشیر یرده ، نجف بك . كرسینیک اوستینده) مشهدی ، آخر بو یاخشی ایش د گل که سن گوریرسك ، مگر سنیک پولیک منده باتاجا قدر ، نه وقت سنك منده ایکی قوروشیک باتوبدر که گینه باتسوز ، سن بگا بیك ، بیك پول بوزج و پروبسك ، ایندی ایکی بوز مناط نه آرتوق پولدر که اوگا مندن گورو ایستیورسك .

مشهدی جعفر - بك ، باغیشلا ، احمق - احمق قوللوقیگدا بوش بوغازلیق ایلییورم ، بیاقدا سگا عرض ایلدیم ، اولا گورورسك من قوجالمشام ، بوگون یاصباح باشیمی قویاجاقام یرم : بر بولوك مندن صوگرا یتیم - یسیر قالا جاق . اوللاریك اللری گرك بر شیه بند اولسون یا یوخ ؟ برده قربانیک اولوم ، غضیبیک دوتماسوز ، روزکار ایاه دونوبدر که قارداش - قارداشا اعتبار ایلیوب گوروسینز بر قپك بوزج ویرمییورم .

نجف بك - یاخشی دایان ، منده که سنیک پولیک باتمییا جاق ، بو ساعت گوروده گتوروب ویررم (گیدیر) .

مشهدی (تك) - من ئولوم بر بوگا باخوك ! بو ، یا اوزی احمق در ، یامنی احمق اله سالوب ، دییور کیچن وقت بیك مناطلاریله بوزج ویریردیک ها . ، ها ، ، ها ! بیك مناطده ویریردیم ، ایکی بیك ده ، بیش ییگده ، چونکه ویردیگم پولیده معامله -

سپله آلوردیم، دوشنده بر آتده بنداگیردیم، اما ایندی
ویرمیورم، چونکه گوریرم ایله گونه دوشوبسن که آز
قالورسک ایت یین چوره گیگده پاراسینی ایتک آغزیندان
آلوب بیه سک، باشیگا کول جعفر، هر بیله یره گیر و سینر پول
ویرسک بر ایلمه میلیون صاحبی اولارساک... وای های!

نجف بک - (داخل اولور، الینده کاغذا بو کولمیش قیزیل) - آلا بودا
سینک گیر وویک؛ اوره گیگ ساکت اولسون.

مشهدی جعفر - (جیبندن تمسک کاغذی چیقاردیر) - دی بک، زحمت
اولما یا اوز دست خطک ایله بورایه بر نیچه کلمه یاز.

نجف بک - (یازیر و یازدیتمینی اوقویور) - بو بیک ایکی یوز دو قسان
دوقوزنجی ییلیک رجب المرجب آیینک اون یدم جی گونینده
من نجف بک مراد بک اوغلی چای باسار سقی بوتمسکی ویریرم
اوز همشیریم مشهدی جعفر مرحوم داداش اوغلینه بو اوزره که
مشارالیه دن ایکی یوز مناط مبالغ روسی قرض آلدیم. حال
تحریردن بر یلیک مدتینه، بر دست قزیل چپر است، بر دست
قزیل یاخا دو گمه سی، بر عدد منوارید بو یون باغی گیر و
ویروب قرضدار اولورام که وعده معینه نیک تمامینده مذکور
مبالغی مزبور مشارالیه ویروب تمسکیمی و گیر وویعی آلیم.
اگر وعده تمامینده بورجیمی ادا ایتسم گیرودن مایوسم،

من نجف بك چای باسارسقى قول يازديم... بويور، بوده
سنگ تمسكىك.

مشهدى جعفر (تمسكى و گيرووى آلوب قويور جيبينه. پول چخاردوب
وپرير) بويور، بك، يوز يتمش مناط، معامله سيله ايلر
تمام ايكى يوز مناط، مرض اولوم قوللوقىكدان، گنه
نه وقت قوللوقىك اولسا بويور، هميشه قوللوق ايلمگه حاضرم،
اما، بك غضبىك دوتماسوز، زماه يمان زمانه در.

نجف بك (پولى قويور جيبينه) - چوخ ساغ اول، مشهدى، خدا-
حافظ (مشهدى جعفر باش اگوب چيخور).

صونا خانم - (الينده بوش مجرى آغليا آغليا داخل اولور.)
نجف، ايله بو قالميشدىكه بنيم باشيما گوتوردىك (مجرينى
آتور اوتاغىك اورتاسينه) ايله بو قالميشدى؟ كند كسكارى
تمام اودوزدىك؟ اولوب قالانى ويردىك باده، ايندى
ايكى بگا ايليشدير و بسك؟ ايوىك يخياسون نه قايرديغىك در،
نه فكر ايليورسك؟

نجف بك - سن الله اوقاتىك بيس وقتينده منى راحت قولى.
تيزلك ايله زهرمارلارىك قايدار اوزيگه.

صونا خانم - چوق دانيشاچاقام، كيريمكدن گورورسك نا حاله
دوشمشم: بدنيم بيله قورويرب يانيمدين بير بيل اوتسه
تمام اولارام، بن، چوخ كيريميشم، اما تاهى صبركاسم

دولوب داشير، گرك دانشام، اوقدر دانشام بو سينمده.
قلان بير خورده قورى نفسده چوله چيخينجه. دى قولاق
وير: نجف! بر قيامت گونينى، خداوند عالم ديوانينى يادىگا
سال، او گونى يادىگا سال كه الله ديوانينك قارشو سيندا
تيرديه، تيرديه حساب ويره جكسك. او وعده سندن ايكى
شكايتهجى اولاجاق كه ير- گوك اولاريك دود آهلريندن
لرزه به گله جك. او شكايتهجى بو ساعت گتوريم سنك
گوزيك قاباقينه (جلد گيدير او بيرى اوتاغه).

نجف بك (تت) - بونه ايشيدى بن دوتديم، نغلط ايدى ايلديم،
پروردكارا، اوزيك منم فرياديمه بيت.
صونا خانم - (ايكى بالاجا اوشاقلاريك قوللاريندان دوتمش داخل
اولور). باخ بونلاردى سندن شكايتهجى، سن بونلاريك
اولوب قالانينى كدازه ويروبسك. بونلار اللرينى الله در كاهنه
قالخزوب ديه جك: «پروردكارا، بيز نه گناه ايلميشديك كه
آج قاليرديق. صوسز قاليرديق» بالاجا بالالاريم، گوزل
بالالاريم! بو گون صباح آنا گز نولهر سيزده آتا گيزيك
دولتيندهن چيگنيگزه توربا سالوب، كوچه اردده، يول اوستنده
گلوب گنده نه ال آچارسگز كه آى الهى سوهن بزه
چوردك پولى ويريك، آجيق، صوسزيق. نيجه سك نجف!
نيه اوره گيكي او خاليپورسك؟

نجف بك - آرواد اوره گيم اود دوتوب آشور، منى تاهى
آرتيق يانديرما.

صوناخانم - بيله اولار، پس نيجه، اوددا دوتار، هله بر آزده
اوتهر. بو آزدر، سن گرك خداوند عالميك اوز اودينه
ياناساك. من بو گون - صباح ئوله جكم، اما منيم روحم، سن
بر قيامتلى، ياغشاي طوفانلى گونده الهيك اوز اودينه
يانينجه سنيك دالكجه كزه جك (ايشيكدن سس گلير).

جواك (داخل اولور) - بك، بر قاپويه بويور.

نجف بك - نه وار، نه اولوب؟

جواد - هيچ، بر آوچى گلوب، سليمان بگدن. بر پاره
احوالات سوياييور.

نجف بك - آوچى كيدير؟ جهنمه گلوب، گورا گلوب، قاو چيخسون
كيتسين، ايله منم درديم - باشيم سليمان بگيدى.

جواد (جدى) - خير، بك، اوزگه احوالاتدر، قاپويا بويور
(نجف بك چيقور)

صوناخانم - جواد! يوقسه سليمانيك باشيندا بر ايش وار؟
دوغربسيني سويله

جواد - خانم باشيكا دونوم، قورقماهيچ برشى يوقدر.

صوناخانم - يوخ مندن دا گيرسك (يوگورورنجف بگيك دالنجه)

جواد - فقير عورت ايشيتسه گوره سڭ نيجه اولاجاق (اوشاقلاريڭ
قوللاريندان ياپيشوب، اوبرى اوطاغه اوتورير).
صونا خانم (قشقرىقله قاييدير) ئولدوروبلر... ئولدوروبلر... گوزل
بالام... نازلى بالام... اوى! (يخيلير، جواد ايستيوردور قوزسين
گورير ئولوبدر، حوكوروب، آغليور)
نچىڭ بك (آغليه آغليه داخل اولور) الله بو نه ايشيدى من
درشديم، پروردكارا، ايندى من نه چاره قيلم، باشيما نه دش
سالم، او... اوحو... اوحو... جواد، باشيڭكا دونوم بر آرادان
زاددان دوت، كيت اوبينوانىڭ ميتنى گوتور كل (صونا خانمىڭ
ميتنى گوروب) بونهدر، آباشيڭيزه دونوم، يوقسه صوناده
ئولدى؟ (گلور چو كور صونا خانمىڭ باشينىڭ اوستينده)
صونا... صونا... صونا! سنى الله آند ويريرم منيم ايويى
يخما، صونا... منى دوزلره سالما صونا... قربانىڭ اولوم،
گوزار بىڭى آچ... صونا بالالارىڭكا يازينىڭ كاسبن. اوحو،
اوحو، اوحو... اوحو، ارحو، اوحو! (يخيلير صونا خانمىڭ
نچىڭ بىڭ اوستينه).

پرده

دوردونجی مجلس

(شهر کوچه‌سی، آقشام طرفی، یاغیش هواسی. شهر اهالی سندن
ایکی نفر: عبدل ایران لباسینده و اسماعیل هر بیر بر داش
اوستینده اگلشوب صحبت ادریرلر).

عبدل - بلی، آقا اسماعیل، دوغری بویوریرسکز: اوشی که
انسان اوزی اوزینه ایلر، عالم یغیلسا اوگا ایلیمه بیلیمز.
بودر من سکز ایلدن آرتیق در که گیتیمیشم ایرانه.
ایندی قایدوب، نهار گوریرم؟ هیچ کیچن اوضاعلر یوقدر.
من بوراده نیچه آدمار تانوردیم که پولی کوره گیله
یغوردیلر، اما ایندی بر تومنه محتاجدرلر. و گنه آملر
تانیرام که بگار قابوسیندا قاب قاشیق یالاردیلار، ایندی
سوداگر مشهور اولوبلار. چوخ نامرددر بو دنیا، هیچ
اوگا اعتبار ایلیمک اولماز. جوادی که تانیرسکز. من
بورادان گیدنده اونو نوکر قویوب کیتیمیشم، ایندی
گلوب سوداگر گوریرم.

اسماعیل - بر ساق طرفیکه باخ. بو اوچیق ابوی گوریرسک؟
عبدل - گوریرم. نیچه؟

اسماعیل - بو نجف بگیك ایویدر، همان کیمسنه نیک ایویدر که
جواد اونیک قابوسیندا قاب قاشیق بالیوردی. ایندی نجف بک...

عبدل - ئولوبدر یوقسه؟

اسماعیل - یوق ئولوبدر، اما بر گونه دوشوبدر که گورسک
قان آغلار ساک. اما اونیک نوکری جواد ایندی اولوب
آقا جواد، سوداگر مشهور. بو ایو که گورورسک، توب
دگسه ایدی داغیلمازیدی، اونی قمار داغیتدی.

عبدل - دوز بویوربرسنگز آقا اسماعیل. الله هیچ کسی قماره
میتلا ایلمه سین. خداوند عالم حتی اوز قران شریفینده قماری
شیطان عملی بویوروب. البته شیطان عملینه قورشانان گرك
آخرده بیله اولسون. خوب مگر کند کسک هاموسی الدن
گیتدی؟

اسماعیل - قمار قاباغیندا کندی دورار، کسک می دورار؟ البته
هامیسی گیتدی. برده ایکی کندی قال میشدی، اونیدا سرداگر
مشهدی جعفر ساتدیروب بوج عوضینه گوتوردی. ایندی
بودور گوزینی تیکوب بو دورت دیواره، ایستیور ساتسین
آلان یوقدر چونکه تخته پوش اوچوب، یاغیش، قار هر نه
یاغیرسه ایوبک ایچینه یاغیر. اولای بیلسین گوناریک بر گوننده
اوچوب تو کولسین.

عبدل - کر میگه شکر پرود کارا، اوزیک اوز بنده گی درد بلادن
ساقلا. بنده که یمان گون ویرنجه نولوم ویر. یاخشی، نجف
بگیٹ بر یاخشی اوغلی واردی، او نیجه اولدی؟

اسماعیل - اوغابنی قز اوستینده دلاک امام ویردینک اوغلی کریم
نولدیردی.

عبدل - الله رحمت ایله سین، یاخشی اوغلا نیدی. پس او کریمه
نه ایچون تمبیه اولمادی؟

اسماعیل - نیجه تمبیه اولمادی؟ کریمه یدی ایل سیبیر کسدیلر،
گرنردیلر گیتدی.

عبدل - نه بو یوریر سنگز؟! بن که کریمی بیش آی بوندان اقدم
تبریزده گوردیم

اسماعیل - خیر سهوسک، یقین اوگرا اوخشار باشقه بر شخص
گوروسک.

عبدل - نه دانشیر سنگر، کشی؟ منم گوزیم کور دگل، من
کریمیک قباغدا گونینی تانیرام. من کریمی چای خانه ده
گوردیم؛ بورولمشدیم، دوندیم چای خانه یه که بر ایکی
فنیجان قهوه ایچیم، گوردیم کریم اگلشوب قلیان چکیر.
احوال پرسانلیقدان سوگرا دیدی که پس چای آماغه
گلوب.

اسماعیل معظم بابا! بودر ایکی ایلدر که اونی سبیره گوندروبلر.
عبدل - ایکی ایلدر یا ایکی یوز ایلدر بیلمیورم، خلاصه من کریمی
تبریزده گوردیم.

اسماعیل آی قارداش، سبیردن قاچماق که غیر ممکن در.
عبدل - نیجه غیر ممکن در؟ بو ساعت ایرانده بلکه نیجه یوز
سبیردن قاچمیش دوستاق وار.

اسماعیل - آخر بونلار نیجه قاچیرلار؟
عبدل - مهن نه یلیم، الله بیاسین.

اسماعیل - غریبه ایشدر. اما الله سلیمان بگیك قانینی یرده
قویماز. کریم انسان دیوانیندن قاچوب، الله دیوانیندن قاچماز.
عبدل خوب، آقا اسماعیل، سیز بگا بر بونی سویلییوک گورم،
نیجف بگیك یاخشی دوست آشاری وار ایدی. دواتلی
شخصلر. مگر هیچ اونلاردان بینوایه بر کومک چاتمور؟

اسماعیل - رحمتلیک اوغلی، ایله سوز دانشیرسک که اوچ یاشیندا
اوشاق دانشماز، عزیزیم، بو دنیا ده دوست نه گزیر، آشنا
نه گزیر، مگر طایفه بنی انسان دوستلیق ایلییه بیایر؟ هامی
ییمک دوستیدر، هامی ایچمک دوستیدر. اگر ایویگده،
چییگده بیر شی وار، عالم سکا دوستدر، ایله که یوخیگدر

دشمنیگده سگا دشمندر، دوستگده دشمن اولور.
ای عمو اوغلی.

دوست مشمار آنکه در نعمت زند.
لاف یاری و برادر خوانده گی
دوست آن باشد که گیرد دست دوست
در پریشان حالی و درمانده گی
تور کی مثلدر دیرلر: باغدا اریک واریدی سلام ملک
واریدی، باغدان اریک قورتاردی سلام ملک قورتاردی.
هر چند آرووت مثلدر، اما چوخ گو کچک مثلدر. نجف
بک اولوب، سعدی دیهیش، گرفتار و پای بند عیال. ایکی
بالاجا اوشاغی قالوب، اما الله ایشینی او گالتسون. اونیک قدیم
نو کری جواد بر آز اونیک قولیندان دوتور.
عبدل - بلی، گورونور نمک به حرام آدم دگل.

اسماعیل - قدام، نیجه اولاییلیر؟ جواد دینده کندی کلمه بر
آج گده نیک بریسی ایدی. نجف بک اونی آدم ایلدی.
جواد اولدی آقا جواد، اون بیک مناطه یاخون احوالی
وار. قاچاق مال آیش ویریشی ایللیور، سونا گرلر آراسیندا
صاحب اعتباردر. ایندی همان جواد گونده اُتدن، دو گیدن
باغدان آلوب، اوز نو کریندن گوندیریر نجف بک بکینه.

عبدال - بلى، بى وفا دنيانىڭ ايشى بويلا در... ياواش! آقا اسماعيل!
او قوش سىمىنى ايشىدىر سىگزمى؟ ديه سىڭ بايقوش سىمىدر.
اسماعيل - ايشىدىرم، ايشىدىرم. الله اماندر، آقشام طرفى، ياغىش
هواسى بايقوشده اوليور. گورە سىڭ فقيرىڭ باشىنه گنه نه بلا
گله جىڭ. (گوك گورولدييور) ياغىش ياغىر، دور گىدىڭ.
پروردكارا يمان گونىڭدن بنده گى محافظت ايله.

عبدال - الهى آمين (گىدىرلر).

(گوك تىز-تىز گورولدييور، ايلدىرىم شاخىيور، هوا برك
دوتوليور. بو حالده نجف بىڭ كهنه لباسده سقال-بوغى آغارمىش
بىلى اگىلمىش، الينده ايچىنه شى بو كولمىش دستمال گلوب دايانور)
نجف بىڭ - تماشا ايله دينا، گوليك بىڭا جماعت، گورىڭ نه
گونده سىزىڭ آرا گىزده نجف گزىر، منم آخريم گرك بيله
اولايدى. او آدهلر كه منم منم دىدىلر، هامىسىڭ آخرى
بيله اولدى. پروردكارا مصاححت سىڭدر، ايلور بىخه شام، تىم
اوشاقلار گوزلرىڭ ياشلارنى تو كدىرمشم. عورتلر باش آچىق،
آياق بالىن مصلايه چىخوب، حق هو... چكوب، اوستىمه ناله
تو كوبلر، هىچ برىنه قولاق وىرمه مىشم. دىمىشم: منىم كىفيم
كوك اولسون، اىستر عالمه طوفانه كىتسون. بىزم هامومىز
بويلا بىڭ؛ جمىع انسان طايفه سى بويلا در؛ اىسترىڭ همىشه
اوز قارداشىمزدەن اوچا اولاق. اوندان اوترى اوز قارداشىمىزىڭ

آياغينىڭ اوستىنە چىخوب، باشىندان باسيريق. اما دىميوريك كه
قارداش باشىندان باسانىڭ لىدا باشىندان باسار. الھىڭ ديوانىنى
يادە سالميوريق، قيامتى يادە سالميورق... واى!.. اودر گنە گليىر..
نە اىستىيورسك مندىن؟ نە دوشوبسك دالىمە؟.. اياھ اللە ديوانىنى
يادىمە دوشندە گلوب گوزىمىڭ قاباقتىدا دورورسك؟
(صوناخانمىڭ ھىكلى آغ چادرشەبە بورونمىش، ساچلارى دوشىنە
تو كولىمىش، اللرىنى قاباغە اوزادوب نجف بگە طرف يىرييور. نجف بىك
دالين - دالين قاچور) نە اىستىيورسك مندىن؟ نە ال چكىمييورسك،
گوريرسك اللەمنى نە گونه سالوب: سن ينە منى راحت قويمييورسك،
(اىكسىدە ايتىرلر. بر آزدان صوگرا نجف بىك قايدوب، دىزى
اوستە چو كور. پى درپى ايلديريم شاخييور، و گوگ گورولدييور)
خدايا، پروردكارا! در كاھگدە كباھدان سوای بر ايش
دوتمامىشم، اما ايندى صدق ايلە ال گوتورمىشم در كاھىڭدا،
اميدالىمى نا اميد قايتارما. خدايا! بسدر چكىديگىم اذيت.
بيلورم اودنيادە منم يريم جەنمدر، اما اىكىنجى جەنمى بودنيادە بىڭا
چكىدىرمە. داغىلوڭ قارا بولوتلار، كسىلىڭ گورولتيلار، ساكت
اولىڭ ايلديرىملار، بلكە منم دعام كىدە خداوند عالمە تىشە!
پروردكارا اوجوز ئوزلوميگنى مندىن اسير كەمە. خدايا،
بيلورم قيامت گونى يوزى قارە در كاھىڭدا گلە جگم، اما منى
انسان يانيندا يوزى قارە ايلمە. قيامتدە ھرنە تىبە ايلەسك

ھاموسىنە لايىقم. (ايلديرىم برك شاخپور، گوك برك گوردولدييور،
صوناخانيمىك ھيكلى گنە نجف بگىك گوزىنىك قاباقىندا دورور)
بودر گنە گلدى! آخر نه اىستيورسك مندن، سنى آند ويريرم
سنى يارادان الله! اىستەديگك نەدر، دى مندن ال چىك.

صوناخانيمىك ھيكلى — وير منم عمارتارىمى! (غيب اولور، نجف بىك
بيھوش يىخيلير، بر آزدان صوگرا آيلور).
نجف بىك — بيلدىم نه ايشييتورميش مندن؛ ايندى ئولمك اىستميورم.
ساكت اول. دوگونمە يوره گيم! من اذيتە لايق ادامم. گرك
الله دنيادە بگا چوخلى عمر ويرسين و چوخلى عذاب..
بيلدىم نه اىستيورميش.. بيلدىم.. (اىستيور كيتسين ايلديرىم اورور،
يىخيلوب ئولور).

سوڭ.

5,000

آ. خ. م. ق. «آذرنشر» مطبوعی.

آذربایجان مطبوعات مدیریتگی. 4104.

~~Fa i 26089~~

Bibliothek der
Deutschen
Morgenländischen
Gesellschaft.

Fa i 26084

Fai 26084

Haqwerdof,

'Abd-er-rāḥīm:

Dāgilān

tufāq.

Baku 1926

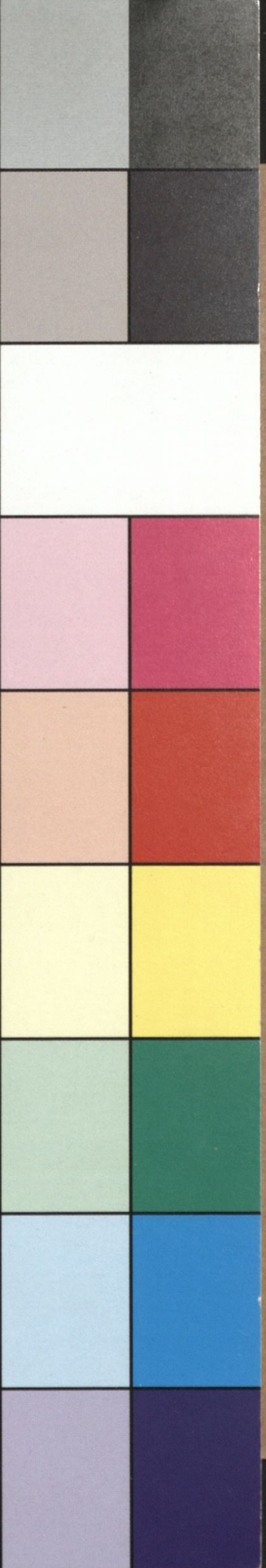

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8
Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

B.I.G.

Farbkarte #13

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

Fai 26084

